

9 | Cova de Sant Miquel

© Iñaki Relanzón

La serenor d'aquesta tranquil·la raconada de Sant Miquel del Fai dona un nom ben merescut a la plaça. L'indret convida a un moment de quietud a totes les persones que visiten el paratge. Ho fa en companyia de Josep Pla, recordat amb una estàtua de bronze de l'artista Tomàs Atienza. L'escultura, asseguda en un banc de pedra, ens recorda que aquests paisatges foren font d'inspiració d'alguns escrits de Pla. Difícil no asseure's a prop seu per meditar, recordar o simplement badar.

L'any 1971 Josep Pla es referia a Sant Miquel del Fai a la seva *Guia de Catalunya* i, amb el seu habitual to burleta i esmolat, comentava:

«A Sant Miquel del Fai hi ha un edifici que fou cenobi i una cascada. Aquest accident és produït pel riu Tenes,

que neix a la Collada, prop de Collsuspina, a 935 metres sobre el mar. Fins al Molí de Llobateres, aigües avall de Sant Quirze Safaja, corre per una vall relativament oberta; però a partir d'aquest punt penetra en una profunda falç formant un dels paisatges més asprius de la comarca i acaba per saltar, després que se li ha unit un afluent, el Rossinyol, per les cascades de Sant Miquel del Fai. A la part baixa de Catalunya, no es pot dir que hi abundin les cascades; però, com que hem de tenir de tot, Sant Miquel del Fai s'encarrega de produir la cascada, que és una atracció molt curiosa.

El país és insospitat. Es tracta d'una incisió profunda en forma de V enfonsada entre faixes verticals d'una superba alçària. Abandonarem la carretera i a peu per un camí (dolent) arribarem a l'indret memorable. Un pont vell ens

conduí al mirador obert a la roca viva. D'allí estant veiérem el vell cenobi, que avui és un hotel suspès a la muntanya; uns forats oberts en el mur rocós i al fons una vall molt estreta, amb tot d'orenetes que, xisclant, la sobrevolaven. El que no veiérem enlloc fou la cascada. Davant aquesta contrarietat, interrogàrem una dona del país i em digué:

— La cascada existeix, però només funciona els diumenges. Avui és dimecres, comprèn? Vostè ha vingut un mal dia.

Vaig quedar estupefacte. Mai no hauria sospitat l'existència de cascades d'horari fix, intermitent i setmanal. La impetuosa descripció de la cascada feta per Víctor Balaguer —penso— ha quedat molt malparada.

— Llavors aquesta és una cascada setmanal, com les revistes il·lustrades i els partits de futbol... —que jo vaig dir a la dona.

— Si vostè fos mestre i hagués vingut amb les criatures de l'escola, no vull pas dir que no els l'haguessin ensenyada.

Ho solen fer quan arriben els nens o nenes amb els seus mestres. Altrament, la cascada només funciona els diumenges, quan hi ha gent, perquè seria llàstima que els qui han pujat per veure-la es quedessin amb un pam de nas.

— Aquesta és, doncs, una cascada setmanal corregida per les exigències de la pedagogia. És divertit...

— Es veu que vostè es diverteix amb ben poca cosa —em digué la dona. Aquí hi ha poca aigua, i, la poca que hi ha, la necessitem per a regar i per a fer una mica d'electricitat. Ara no es pot pas viure sense l'electricitat. Però el cas és que no vol ploure, i no hi haurà cascada ni els diumenges, ni per als nens i les nenes dels col·legis. Si no plou, fumut cascada...

I no vaig poder veure la cascada de Sant Miquel del Fai. És un accident geogràfic que està agonitzant».

© Iñaki Relanzón